

КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ, ІСТОРІЇ І ПОЛІТОЛОГІЇ

Сидоренко Олексій Павлович — завідувач кафедри.

Народився 26 березня 1942 р. в с. Лозно-Олександрівка Білокуракинського району Луганської області. Протягом 1959–1962 рр. навчався в Пушкінському радіотехнічному училищі ППО Ленінградської області за спеціальністю «Радіотехнік», а в 1965–1970 рр. — у Харківській військовій інженерній радіотехнічній академії ППО ім. Л. О. Говорова на факультеті засобів автоматизації управління за спеціальністю «Військовий інженер з радіотехніки».

У 1973–1976 рр. — аспірант з філософії Харківської військової інженерної радіотехнічної академії ППО ім. Л. О. Говорова. Після закінчення аспірантури в 1977 р. у Московській військово-політичній академії захистив кандидатську дисертацію з філософії на тему: «Методологічні питання вибору критеріїв ефективності управління військами».

З 1977 р. працював заступником начальника кафедри суспільних наук Одеського вищого військового об'єднаного командно-інженерного училища ППО України, з 1988 р. — начальником цієї кафедри. У 1981 р. йому було присвоєне вчене звання доцента. У 1993 р. призначений начальником кафедри суспільно-гуманітарних наук новоствореного Одеського інституту Сухопутних військ. У 1995 р. Олексію Павловичу присвоєно вчене звання професора. Полковник у відставці. У 1998 р. він перейшов працювати до ОСГІ на посаду завідувача кафедри філософії, історії і політології. Упродовж 2001–2009 рр. обіймав посаду першого проректора Одеського державного аграрного університету. З 2014 р. — голова вченої ради Одеського державного аграрного університету.

Має понад 100 наукових та методичних праць, з яких 7 підручників і 15 навчальних посібників. Нагороджений орденом «За службу Батьківщині» III ступеня.

Кафедра була заснована в тому ж році, що й університет (1918). Весь цей час Одеський державний аграрний університет не тільки давав знання своїм випускникам, але й виховував організаторів сільськогосподарського виробництва, патріотів своєї землі, послідовних, відданих своїй професії фахівців. Це завдання впродовж усієї історії існування університету виконували викладачі кафедри суспільних наук.

**СИДОРЕНКО
Олексій Павлович**
*Завідувач кафедри,
кандидат філософських
наук, професор*

У науковій і навчально-методичній роботі кафедра звертається до найважливіших етапів історії нашого суспільства, до вивчення особливостей Одеського краю. Кафедра суспільних наук у різні часи була укомплектована високоосвіченими викладачами, що мали вчені звання. Зокрема, на кафедрі марксизму-ленінізму в 1940–1941 рр. викладали: О. Е. Полонський — завідувач кафедри, доцент; Ю. В. Гольденгубер — доцент; Г. В. Сандлер — доцент; Я. Н. Хусід — доцент та інші.

У повоєнні часи кафедра марксизму-ленінізму виступила з ініціативою системного і обов'язкового ознайомлення студентів з історією міста Одеси та інституту, вбачаючи в цьому важливий елемент формування їхнього патріотичного і професійного світогляду. На цьому тлі слід розглядати, наприклад, видання в 1971 р. методичних рекомендацій «Об изучении студентами истории института и города-героя Одессы», що були підготовлені доцентами Ф. Ю. Ярошук і В. Г. Абрамовичем, старшим бібліографом В. Ф. Шалаєвим.

Співробітники кафедри, спираючись на традиції інституту, одними з перших в Україні звернулися до проблем підготовки фахівців-агрономів вищої кваліфікації, підвищення їхньої громадсько-політичної активності, зміцнення зв'язку навчання з життям. Так, ще влітку 1923 р. більш ніж 290 студентів інституту проходили практику у 120 господарствах. Результатом цієї роботи стало те, що вже у 1924 р. 300 студентів інституту виступили з 991 доповіддю, організували 10 громадських лікнепів, 6 хат-читалень, випустили 6 стінгазет, організували 50 драмгуртків тощо.

Враховуючи власний досвід, досвід інших вишів, а також новий підхід до зв'язку навчального процесу з реальним життям сільськогосподарських виробничих колективів (зокрема, завданням громадсько-політичної роботи в них), викладачі кафедри Л. М. Черних, Ф. Ю. Ярошук, В. Г. Абрамович та інші за підтримки проректора з навчальної роботи М. К. Мурашенка в лютому 1972 р. вперше розробили «Положення про суспільно-політичну практику студентів Одеського сільськогосподарського інституту», що було впроваджено на різних факультетах у другому семестрі 1971/1972 навчального року.

Кафедра продовжувала працювати в цьому напрямі, удосконалюючи організаційні та методичні форми. Її колектив ініціював і став організатором функціонування інституту кураторів академічних груп: виконання обов'язків кураторів на факультетах, проведення семінарів кураторів, керівництво їх роботою в межах інституту. Всю цю роботу очолювала і вела тривалий час доцент В. Г. Шиманович, яка розробила нормативні документи і втілювала їх у виховну практику інституту з 1972 до 2008 рр. Великий внесок у забезпечення системного характеру виховної роботи зі студентами, її послідовності і безупинності належить доцентів В. Г. Абрамовичу. Плідну роботу колег продовжили доц., канд. пед. наук А. О. Ногінська, викл. І. В. Федорова.

У 1998 р. кафедру очолив досвідчений організатор, педагог і науковець, канд. філос. наук, проф. О. П. Сидоренко. З цього часу в роботі кафедри розпочався новий плідний період.

Професори О. П. Сидоренко та М. С. Філянін підготували та провели науково-методичні конференції «Світоглядні та методологічні проблеми удосконалення навчально-виховного процесу» (1998), «Актуальні проблеми виховної роботи зі студентами: теорія, методика, практика» (2000). Матеріали конференцій опубліковано в двох номерах наукових праць «Аграрного вісника Причорномор'я». Тоді ж на кафедрі було підготовлено і видано брошуру «Етика викладача» (2004).

У 2000-ні рр. викладачі кафедри стали ініціаторами створення лабораторії соціальних досліджень, яку протягом тривалого часу очолював доцент В. Г. Абрамович. На основі студій й аналізу з допомогою соціополітичних, психологічних та інших методів проблем підготовки фахівців-аграріїв в інституті (а пізніше — в університеті) було видано брошури: «Деякі аспекти підготовки і виховання студентів-аграріїв, випускників ОДАУ» (2004), «Модельна побудова навчальних курсів і рейтингова оцінка роботи студентів: за підсумками анкетного опитування (2006)», «Викладач в навчальному процесі очима студентів: за підсумками анкетного опитування» (2007). Їхніми авторами були професор О. П. Сидоренко, доценти В. Г. Абрамович, І. О. Волкова, М. М. Самуїлік, В. Г. Шиманович, Л. М. Черних та інші співробітники кафедри.

Чимало зробила кафедра й у галузі наукового аналізу та узагальнення проблем навчально-виховного процесу, розробці рекомендацій з його удосконалення, підвищення ефективності. Тут передусім варто звернути увагу на роботу таких співробітників, як О. М. Чебан, О. П. Просвірніна, І. О. Волкова, Л. М. Черних, Л. Г. Нем'ята, В. С. Бабій, І. В. Саєнко, І. І. Рудіна. Наслідками цієї роботи стали

видання: «Соціально-психологічні відносини студентів і викладачів і спроба їх соціального аналізу» (1995), «Світогляд і побут студентів: за підсумками анкетного опитування» (2003), «Свідомість та світогляд студентів-аграріїв: сучасні процеси і явища» (2006).

У різні часи кафедра суспільно-політичних наук мала різні назви і різний склад. Перед Другою світовою війною — кафедра марксизму-ленінізму; з 1963 р. — кафедра марксизму-ленінізму і кафедра політекономії; 1967 р. — кафедра історії КПРС і кафедра філософії та наукового комунізму; 1990 р. — кафедра соціально-політичної історії ХХ ст.; 1993 р. — кафедра історії України і політології; з 1997 р. — кафедра філософії, історії і політології.

Протягом усього існування кафедру очолювали: доценти В. І. Пустогаров, В. І. Басалаєв, В. Г. Абрамович, В. Г. Шиманович, М. Ф. Цибра, В. С. Бабій і професор О. П. Сидоренко.

За останні 15 років на базі кафедри проведено 3 міжнародні і 2 міжвузівські конференції з питань аграрної науки та актуальних проблем формування у студентів наукового світогляду; 5 викладачів кафедри (В. Б. Кузьменко, А. О. Ногінська, Г. В. Рабокоровка, І. В. Телелим і В. О. Цубенко) захистили дисертації. Також підготовлено до друку і видано 5 підручників з грифом Міністерства освіти і науки і 2 — з грифом університету: «Філософія» — перше видання (2003), друге видання (2008), третє видання (2010); «Пропедевтичний курс з філософії науки» (2017); «Релігієзнавство» — перше видання (2007), друге видання (2008); «Історія української культури» (2014) тощо. Надруковано 13 навчальних посібників: «Політична система суспільства» (2009), «Соціологія села» (2004), «Історія України» (2010), «Етика» (2011) та ін.; 3 монографії: «У дзеркалі соціології» (2007), «Політична відповідальність суспільства» (2010), «Рациональне та містичне у філософії Г. Сковороди» (2012). Під егідою кафедри працюють наукові гуртки студентів з поглибленого вивчення проблем філософії, історії України та історії української культури.

Колектив кафедри: зліва направо: перший ряд: викл. І. В. Федорова, зав. каф., проф. О. П. Сидоренко, доц. М. М. Самуїлік, доц. О. М. Чебан; другий ряд: доц. А. О. Ногінська, викл. І. В. Телелим, доц. І. О. Волкова